

**„Pane, kolikrát mám odpustit svému bratru, když se proti mně prohřeší?
Nejvíce sedmkrát?“ (Mt 18,21)**

Osmnáctá kapitola Matoušova evangelia je velice bohatý text, v němž Ježíš dává učedníkům pokyny, jak žít vztahy v komunitě, která teprve vznikla. Petrova otázka navazuje na slova, která Ježíš vyslovil krátce předtím: „Když tvůj bratr zhřeší proti tobě...“¹ Ježíš hovoří dál. Krátce nato ho Petr přeruší, jako by si uvědomil, že nepochopil dobře to, co jeho Mistr právě řekl. A pokládá mu jednu z nejvýznamnějších otázek, které se týkají cesty, po níž má jít každý jeho učedník. Kolikrát je třeba odpustit?

**„Pane, kolikrát mám odpustit svému bratru, když se proti mně prohřeší?
Nejvíce sedmkrát?“**

Klást si otázky je součástí cesty víry. Kdo věří, nezná všechny odpovědi, ale zůstává věrný i navzdory otázkám. Petrova otázka se netýká hříchu proti Bohu, ale spíše toho, co dělat, když některý bratr zhřeší proti druhému. Petr sám sebe považuje za dobrého učedníka, který dokáže odpustit až sedmkrát.² Ježíšova okamžitá odpověď, která vyhodí do povětří jeho jistoty, je pro něj nečekaná: „Neříkám ti nejvíce sedmkrát, ale (třeba) sedmdesát sedmkrát.“ (Mt 18,22) Učedníci dobře znali slova Lámecha, pokrevního Kainova potomka, kde se mluví o sedmdesátisedminásobné pomstě.³ Ježíš naráží právě na tento verš a proti bezmezné pomstě staví nekonečné odpuštění.

¹ Mt 18,15.

² Číslo sedm označuje kompletnost, úplnost: Bůh stvořil svět v sedmi dnech (srov. Gen 1,1-2.4). V Egyptě je sedm let hojnosti a sedm let bídy (Gen 41, 29-30).

³ „Bude-li sedmeronásobně pomstěn Kain, tedy Lámech sedmdesátkrát a sedmkrát.“ (Gen 4,24).

„Pane, kolikrát mám odpustit svému bratru, když se proti mně prohřeší? Nejvíc sedmkrát?“

Nejde o to odpustit jednou někomu, kdo neustále uráží, ale spíše o to, opakovaně odpouštět ve svém srdci. Ke skutečnému odpuštění, které nám dává svobodu, obvykle dochází postupně. Není to pouhý cit, není to zapomenutí - je to volba, kterou by měl věřící udělat, nejen když se urážka opakuje, ale také pokaždé, když se vrací na mysl. Proto je třeba odpouštět sedmdesátsedmkrát.

Chiara Lubichová píše: *„Ježíš (...) měl ve své odpovědi na zřeteli hlavně vztahy mezi křesťany, mezi příslušníky téhož společenství. Máš se tedy takto chovat především ke svým bratrům ve víře: v rodině, v práci, ve škole nebo ve tvém společenství, pokud do nějakého patříš. Víš, jak často se člověku zachce odplatit nějakou urážku podobným skutkem nebo slovem. Víš, jak časté jsou nedostatky v lásce mezi lidmi, kteří spolu žijí, ať již pro rozličnost povah, z nervozity nebo z jiných důvodů. Proto si uvědom, že jediné stále obnovovaná ochota odpouštět může udržet pokoj a jednotu mezi bratry. Stále budeš mít sklon myslet na chyby svých bratrů, připomínat si jejich minulost a chtít, aby byli jiní, než jsou... Je třeba, aby sis zvykal je vidět novými očima, abys je viděl nové a přijímal je vždycky, hned a úplně, i když nelitují.“⁴*

„Pane, kolikrát mám odpustit svému bratru, když se proti mně prohřeší? Nejvíc sedmkrát?“

My všichni jsme součástí komunity těch, kterým „bylo odpuštěno“, protože odpuštění je Boží dar, který neustále potřebujeme. Měli bychom stále žasnout nad nekonečností milosrdenství, jež dostáváme od Otce, který nám odpouští, jestliže i my odpouštíme svým bratrům⁵.

Jsou situace, v nichž není snadné odpustit, události plynoucí z politických, společenských a ekonomických podmínek, v nichž může odpuštění nabývat komunitárního rozměru. Je mnoho příkladů žen a mužů, kteří dokázali odpustit i v

⁴ Slovo života na říjen 1981, in C. Lubich, Parola di Vita ottobre 1981, in eadem, *Parole di Vita*, a cura di Fabio Ciardi (Opere di Chiara Lubich 5; Città Nuova, Roma 2017), p. 219.

⁵ Srov. modlitba Otče náš, Mt 6,9-13.

těch nejtvrděších kontextech díky pomoci komunity, která je podpořila.

Osvadlo je z Kolumbie. Viděl vraždu svého bratra a také jemu bylo vyhrožováno smrtí. Dnes vede jedno sdružení, které se stará o resocializaci lidí, kteří byli přímo zapojeni do ozbrojeného konfliktu v jeho zemi.

„Bylo by snadné odpovědět na násilí dalším násilím, ale řekl jsem si, že ne,“ vysvětluje Osvadlo: „Naučit se umění odpouštět je velmi, velmi těžké, ale zbraně nebo válka nejsou nikdy alternativou vedoucí ke změně života. Cesta proměny je jiná, je to možnost dotknout se duše druhého. A k tomu nepotřebuješ pýchu ani žádnou moc; potřebuješ pokoru, která je tou nejobtížněji dosažitelnou ctností.“⁶

Letizia Magri

⁶ *Unità è il nome della pace: La strategia di Chiara Lubich (Jednota je jméno míru: Strategie Chiary Lubichové)*, a cura di Maddalena Maltese, Città Nuova, Roma, 2020, str. 37.